

## ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰੇਬ

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਯੁਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਠੀਕ ਠੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣਾ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਰਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਹੈ ਠੀਕ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਠੀਕ ਠੀਕ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਕਿਸ ਵਕਤ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਬਿਆਦ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਤਰਤੀਬ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸੁਖਦਾਈ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਸ ਅੱਡਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਵੇਗੀ।

ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਨਾ ਸਕੀਏ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੇ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬੱਸ ਨੇ ਦੋ ਵਜੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਬੱਸ ਇਕ ਬਜੇ ਹੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦਿੱਕਤ ਆਵੇਗੀ। ਇਹ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਸ ਚਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਬੱਸ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਕਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠਲਾ ਮੀਡੀਆ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਬੜਾ ਮਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸਾਫ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਭੰਬਲ-ਭੂਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿਣ ਇਕ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਹਿਕਾਉਣ ਲਈ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਰੋਆਮ ਨਸ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਕਿਉਂ ਹੈ ਦੇ ਸੁਆਲ ਬਾਰੇ ਤਾਲੀਮੀ ਅਦਾਰੇ, ਰਾਜ ਤੰਤੂ ਦੇ ਅਦਾਰੇ, ਅਖਬਾਰ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੀਡੀਆ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਗਰੀਬੀ ਆਬਾਦੀ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਅਸਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਦੌਲਤ ਦੀ ਲੁੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਲੁੱਟ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਇਹ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਰਾਜ ਤੰਤੂ ਦੇ ਅਦਾਰੇ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਫਰੇਬੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਧੋਖੇ ਤੇ ਛੱਲ ਭਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮਸਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਹੀ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਵਗੈਰਾ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਰੋਟੀ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਮਕਾਨ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਸਿਹਤ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗਰੀਬੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕਰਕੇ ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ

ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮੁਮਕਿਨ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਸਬਕ ਅਤੇ ਸਿਟੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ।

ਅਮਰੀਕਨ ਰਾਜ ਤੰਤੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਰਾਕ ਬਾਰੇ ਇਕ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਕੀਮ ਮੁਤਾਬਕ ਛੱਲ, ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਰਾਕ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਣ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਫਰੇਬ ਜਾਲ ਫੈਲਾਇਆ ਕਿ ਸੱਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਕੋਲੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਫਰੇਬ ਵਰਤ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਹੁਦਾ ਤੇ ਝੂਠੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹੁਣ ਇਰਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਫਰੇਬੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਧੋਖੇ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵੀ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੁੱਡੇ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਝੂਠ, ਧੋਖੇ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਭਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਬਾਰ ਚੁਕ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਦਾ ਸੰਕਟ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੁਸ਼ ਅਤੇ ਬਲੇਅਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲੋਕ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਕ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 60% ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੈਨਲ ਠੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਗੋਂ ਹਾਕਮ ਟੋਲੇ ਦਾ ਹੀ ਢੋਲ ਪਿੱਟਦੇ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧੋਖੇ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਯੁਗ ਵਿਚ ਲੋਟੂ ਅਤੇ ਜਾਬਰ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਫੈਲਾਅ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੀ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਵਸੀਲੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨੇ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਉਹ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਰਸਾਲੇ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜ਼ਾਦਦਾਰਾ ਮੀਡੀਆ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਇਕ ਫਰੇਬੀ ਅਤੇ ਛੱਲ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।